

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Pārskats par ārpustiesas parādu atgūšanas nozari 2022. gadā

RĪGA, 2023

Saturs

1. Licencētie ārpustiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēji.....	3
2. Parādu portfelis.....	5
Kopējā parādu portfelī esošo parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm	7
Kopējā parādu portfelī esošo parādu (lietu) summas apmērs (eiro) dalījumā par nozarēm ...	8
Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits un summa	9
3. Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm	12
Apkalpoto parādu (lietu) skaits dalījumā par atgūšanas posmiem	16
Atgūto parādu (lietu) skaits un summa	17
Neatgūtie parādi.....	18
4. Ārpustiesas parādu atgūšanas sektora galvenās tendences 2022. gadā	20

2022. gadā sākumā Latvijā darbojās 19 ārpustiesas parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzēji (komersanti), kuri ir saņēmuši Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk – PTAC) izsniegto speciālo atļauju (licenci) (turpmāk - Licence) ārpustiesas parādu atgūšanai, taču uz 2022. gada 31. decembri licencēto komersantu skaits pieauga līdz 20 ārpustiesas parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem. 2022. gadā PTAC tika saņemti trīs jauni¹ iesniegumi Licences saņemšanai ārpustiesas parādu atgūšanas pakalpojuma sniegšanai.

1. Licencētie ārpustiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēji

Nr. p/k	Parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējs	Reģistrācijas numurs	Juridiskās personas identifikators (LEI)	Licences termiņš
1	LLS, SIA	40002068686	-	12.04.2023
2	B2KAPITAL, SIA	40103645131	875500BKK9Q2CJE96M61	22.01.2024
3	Baltic Business Advice, SIA	40003953099	-	30.01.2024
4	CREDITREFORM LATVIJA, SIA	40003255604	8755005WIVZ8JFGF6S52	30.04.2025
5	Debt Solution, SIA	40103982111	-	20.07.2025
6	Doles ieguldījumi, SIA	40203050735	-	21.12.2025
7	EASY DEBT SERVICE, SIA	40203246040	-	26.05.2025
8	GelvoraSergel, SIA	40103837691	549300M3B0IZ2FDL5F60	09.12.2023
9	GS Core, SIA	40203304955	-	26.07.2024
10	Finlogic, SIA	40103496070	-	30.04.2022
11	INKASSO, SIA	40103272013	-	10.06.2024
12	Intrum Latvia, SIA	40203088409	-	25.09.2023
13	JULIANUS INKASSO LATVIJA, SIA	40003717522	-	30.04.2025
14	Konsultatīvā sabiedrība "Conventus", SIA	40003428538	-	06.05.2025
15	Legal Balance, SIA"	40203125480	-	11.07.2024
16	Melnā lapa, SIA	40103299624	-	16.05.2025
17	Paus Konsults, SIA	40003352670	-	07.05.2025
18	PlusPlus Baltic OU (Ārvalsts komersanta PlusPlus Baltic OU filiāle Latvija)	40103595574	-	14.11.2025
19	RIDA COMPANY, SIA	40003942150	-	20.11.2025
20	Skogsrav, SIA	42103071315	-	13.10.2025
21	Verdikts, SIA	40103807451	-	21.12.2024

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.64 "Parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju licencēšanas kārtība" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 64) Licence tiek izsniegta uz 3 gadiem, un PTAC sāka izsniegt Licences 2013. gadā. Tādējādi 2022. gadā teju puse no sākotnēji licencētajiem

¹2023. gadā iesniegumu speciālās atļaujas (licences) saņemšanai iesniedza SIA EASY DEBT SERVICE, reģ. Nr. 40203246040, Doles ieguldījumi, SIA, reģ. Nr. 40203050735, un Sabiedrība ar ierobežotu atbildību LEXEM, reģ. Nr. 50203412211.

parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem veica kārtējo Licences pārreģistrāciju. Ievērojot licencējamo parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzēju skaita “stabilizēšanās” tendenci, prognozējams, ka 2023. gadā kārtējo licences pārreģistrāciju veiks vismaz 2 komersanti.

2022. gadā PTAC saņēma un izvērtēja 9 komersantu iesniegtos iesniegumus Licences pārreģistrācijai. Pārskata gadā tika pārreģistrētas 9 Licences, kā arī 1 komersantam, kurš iesniegumu Licences pārreģistrācijai bija iesniedzis 2021. gadā², tika atteikta Licences pārreģistrācija. Vienlaikus pārskata gadā 1 komersants³ izvēlējās Licenci nepārreģistrēt. Pārskata gadā tika izsniegtas 2 jaunas licences.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 64 27. punktu katru gadu komersantiem jāiesniedz informācija PTAC par iepriekšējā kalendāra gadā sniegtajiem parāda atgūšanas pakalpojumiem (apkalpoto un atgūto parādu skaits, noslēgto parāda atgūšanas līgumu skaits, kā arī informācija par nozarēm (jomām), kurās, veikta parādu atgūšana, informāciju par piesaistītā finansējuma apmēru un tiesisko izcelsmi iepriekšējā kalendāra gadā, informācija par atpakaļ atdoto finansējumu iepriekšējā kalendāra gadā) un cita informāciju.

Par 2022. gadā sniegtajiem parāda atgūšanas pakalpojumiem PTAC saņēma un apkopja informāciju no 20 parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem.⁴ Parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju iesniegtā informācija par piesaistītā finansējuma apmēru un tiesisko izcelsmi iepriekšējā kalendāra gadā, informācija par atpakaļ atdoto finansējumu iepriekšējā kalendāra gadā tiek pieprasīta iesniegšanai atsevišķi un izmantota PTAC uzraudzības funkciju veikšanai, un tā nav paredzēta publiskošanai. Savukārt par nozares pakalpojumu sniedzējiem saņemto sūdzību un iesniegumu skaitu un būtību PTAC katru gadu apkopo un publisko pārskatā, kas pieejams PTAC mājaslapā⁵.

² Loan MGMT, SIA, reģ. Nr. 40103196379, atteikta Licences pārreģistrācija.

³ Finlogic, SIA, reģ. Nr. 40103496070, neiesniedza iesniegumu Licences pārreģistrācijai

⁴ Pārskatā nav ietverti dati par Finlogic, SIA, reģ. Nr. 40103496070, (uzņēmums neveica Licences pārreģistrāciju), bet ir iekļauti dati par SIA EASY DEBT SERVICE, reģ. Nr. 40203246040, un Doles ieguldījumi, SIA, reģ. Nr. 40203050735 (darbību nozarē uzsāka 2022. gada 2. pusgadā).

⁵ <https://www.ptac.gov.lv/lv/sudzibas-par-finansu-pakalpojumiem>

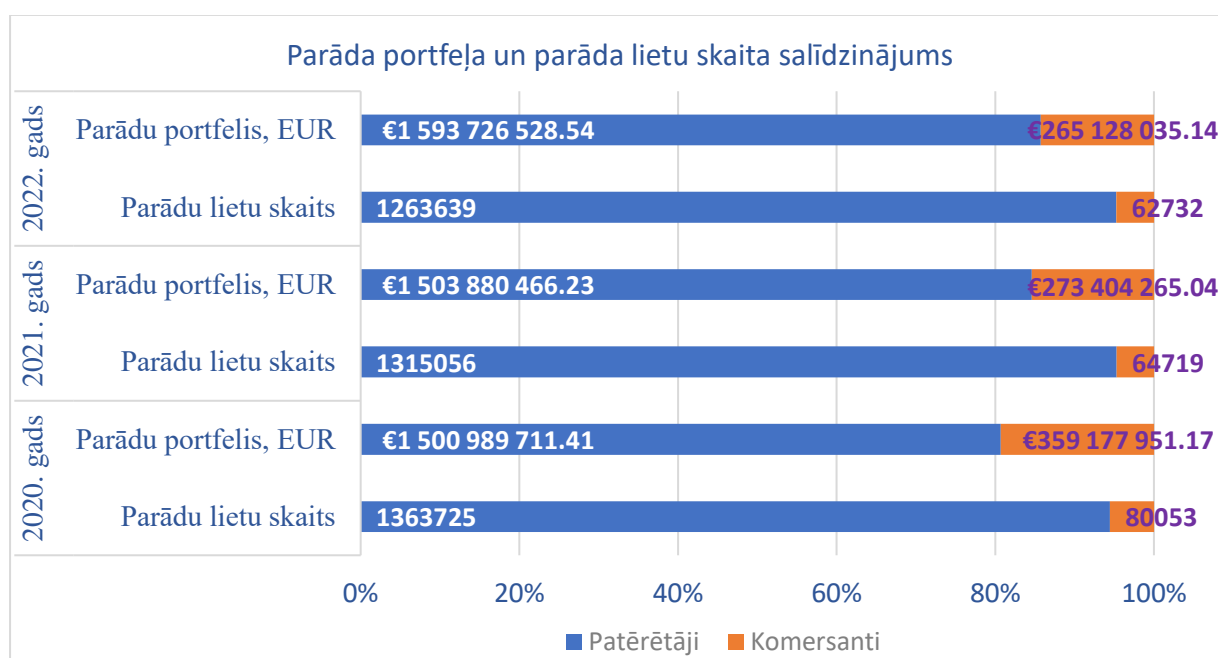
2. Parādu portfelis

Iesniedzot informāciju par parādu portfeli pārskata gadā, komersantiem līdzīgi kā 2021. gadā bija jānorāda informācija gan par fizisku personu (patērētāju) parādu lietu skaitu un kopsummu, gan par juridiskām personām (tajā skaitā, fiziskām personām - saimnieciskās darbības veicējiem) (1.1. Tabula).

Kopējā parādu lietu skaita un parādu portfeļa salīdzinājums dalījumā par patērētājiem un juridiskām personām

1.1. tabula

	2020. gads		2021.gads		2021.gads pret 2020. gadu		2022.gads		2022.gads pret 2021. gadu	
	Lietu skaits	Portfelis, EUR	Lietu skaits	Portfelis, EUR	Lietas	Summa	Lietu skaits	Portfelis, EUR	Lietas	Summa
Patērētāji	1 363 725	1 500 989 711	1 315 056	1 503 880 466	-3,57%	0,19%	1 263 639	1 593 726 529	-3,91%	5,97%
Komersanti	80 053	359 177 951	64 719	273 404 265	-19,15%	-23,88%	62 732	265 128 035	-3,07%	-3.03%

1.2. att. Kopējā lietu skaita un kopējā parādu portfeļa apmēra salīdzinājums dalījumā par patērētājiem un juridiskām personām 2020., 2021. un 2022. gadā.

Saskaņā ar 1.1.tab. un 1.2. att. pēc parādu portfeļa kopējā lietu skaita, parādu portfelī iekļauto patērētāju lietu skaits pārskata gadā sasniedza 1 263 639 parādu lietas, savukārt, 2021. gadā nodoto lietu skaits bija 1 315 056 parādu lietas, kas ir par 3,91 procentu punktu mazāk nekā iepriekšējā gadā. Parādu portfeļa kopsumma attiecībā uz patērētāju parādiem salīdzinājumā ar 2021. gada attiecīgo rādītāju 1'504 mljrd. eiro pieauga par 5,97 procentu punktiem, pārskata gadā sasniedzot 1'594 mljrd. eiro (1.2. att.).

Juridisko personu lietu skaits pārskata gadā sasniedza 62 732 parādu lietas, kas salīdzinājumā ar 2021. gada datiem - 64 719 parādu lietas, nav būtiski mainīties, samazinoties vien par 3,07 procentu punktiem. Arī juridisko personu parādu portfeļa kopsumma salīdzinājumā ar 2021. gada rādītāju 273, 404 milj. eiro ir kritusies vien par 3,03 % procentu punktiem, sasniedzot 265,128 milj. eiro pārskata gadā (1.2. att.).

Juridisko personu parādu lietu skaita un parāda portfeļa kopsummas rādītāji pārskatā atspoguļoti tikai salīdzinājumam pret attiecīgajiem rādītājiem par patērētāju parādu portfeļa kopsummu un parādu lietu skaitu. Turpmākie pārskatā iekļautie dati attiecināmi tikai uz patērētāju parādiem.

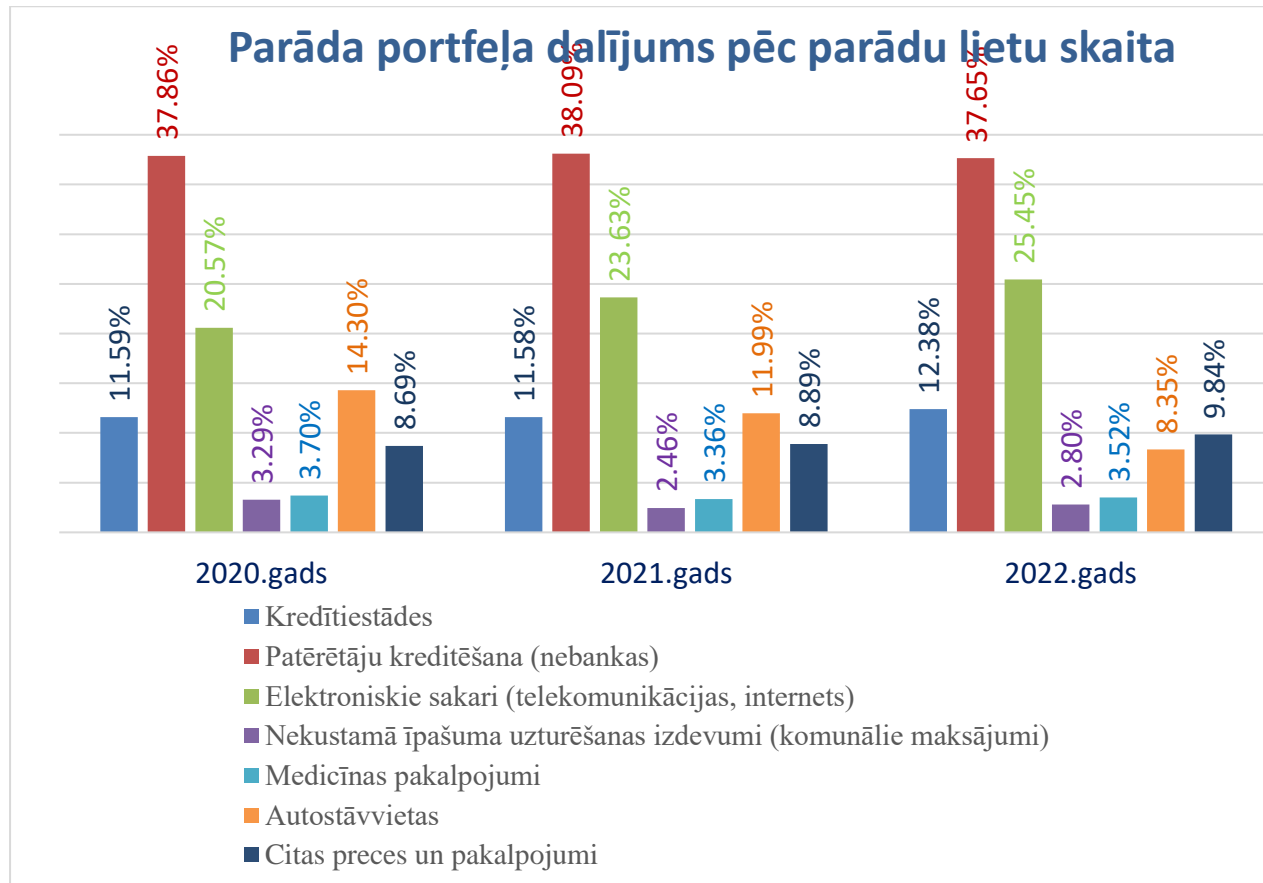
Vienlaikus norādāms, ka pārskata gadā 7 komersanti ir norādījuši informāciju, ka tie neatgūst juridisku personu parādsaistības, bet atgūst vienīgi parādsaistības no patērētājiem. Savukārt 2021. gadā šādu komersantu skaits bija 6, līdz ar to pirmšķietami konstatējams, ka vairāki komersanti pārskata gadā sadarbojās ar partneriem arī par juridisku personu parādu atgūšanu.

Kopējā parādu portfeli esošo parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm

2.1. tabula

Nozare:	2020, skaits	Summa, EUR	2020, %	2021, skaits	Summa, EUR	2021, %	2022, skaits	Summa, EUR	2022, %
Kredītiestādes	158 086	933 611 052	11,59%	152 300	915 065 460	11,58%	156 490	974 169 489	12,38%
Patērētāju kreditēšana (nebankas)	516 316	441 704 724	37,86%	500 861	464 941 202	38,09%	475 719	472 407 868	37,65%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	280 478	69 792 725	20,57%	310 808	78 344 938	23,63%	321 651	82 218 500	25,45%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	44 848	12 962 828	3,29%	32 328	8 977 515	2,46%	35 414	9 536 851	2,80%
Medicīnas pakalpojumi	50 444	2 844 6933	3,70%	44 178	2 776 197	3,36%	44 462	3 034 255	3,52%
Autostāvvietas	194994	4 741 601	14,30%	157 627	3 810 281	11,99%	105 538	2 904 078	8,35 %
Citas preces un pakalpojumi	118559	35 332 089	8,69%	116 954	29 964 870	8,89%	124 365	49 455 488	9,84 %
KOPĀ:	1 363 725	1 500 989 711	100,00%	1 315 056	1 503 880 466	100,00%	1 263 639	1 593 726 529	100,00%

Uz 2022. gada 31. decembri kopējā parādu portfeli ir 1 263 639 parādu lietas, no kurām 12,38 % jeb 156 490 lietas ir kredītiestāžu nozarē, 37,65 % jeb 475 719 lietas ir patērētāju kreditēšanas (nebanku) nozarē, 25,45 % jeb 321 651 lieta par elektronisko sakaru (internets, telekomunikācijas) pakalpojumiem, 2,80 % jeb 35 414 lietas par nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumiem, 3,52 % jeb 44 462 lietas par medicīnas pakalpojumiem, 8,35 % jeb 105 538 lietas par autostāvvietu pakalpojumiem, 9,84 % jeb 124 365 lietas citu preču un pakalpojumu jomā, (2.1. tab. un 2.2. att.).

2.2. att. Kopējā parādu portfeli esošo parādu (lietu) skaits izteikts procentuāli dalījumā par nozarēm

Kopējā parādu portfeli esošo parādu (lietu) summas apmērs (eiro) dalījumā par nozarēm

3.1. tabula

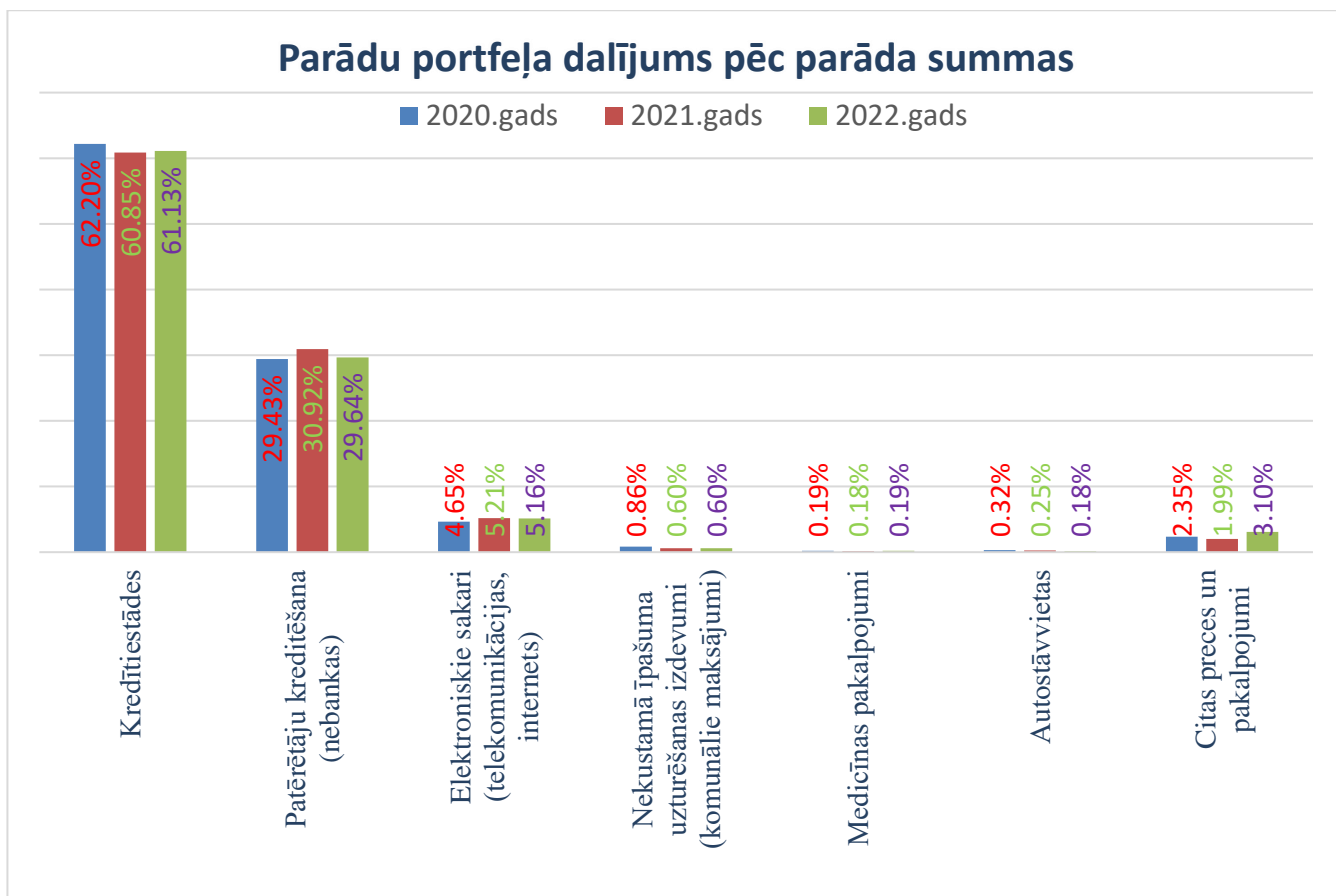
Nozare:	2020, skaits	Summa, EUR	2020, %	2021, skaits	Summa, EUR	2021, %	2022, skaits	Summa, EUR	2022, %
Kredītiestādes	158 086	933 611 052	62,20%	152 300	915 065 460	60,85%	156 490	974 169 489	61,13%
Patērētāju kredītēšana (nebankas)	516 316	441 704 724	29,43%	500 861	464 941 202	30,92%	475 719	472 407 868	29,64%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	280 478	69 792 725	4,65%	310 808	78 344 938	5,21%	321 651	82 218 500	5,16%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	44 848	12 962 828	0,86%	32 328	8 977 515	0,60%	35 414	9 536 851	0,60%
Medicīnas pakalpojumi	50 444	2 844 693	0,19%	44 178	2 776 197	0,18%	44 462	3 034 255	0,19%
Autostāvvietas	194994	4 741 601	0,32%	157 627	3 810 281	0,25%	105 538	2 904 078	0,18%
Citas preces un pakalpojumi	118559	35 332 089	2,35%	116 954	29 964 870	1,99%	124 365	49 455 488	3,10%
KOPĀ:	1 363 725	1 500 989 711	100,00%	1 315 056	1 503 880 466	100,00%	1 263 639	1 593 726 529	100,00%

2022. gadā no kopējā parādu portfela parādu summas apmērs dalījumā par nozarēm (3.1. tab. un 3.2. att.) ir sekojošs: 974,169 milj. eiro jeb 61,13% no kopējo parādu portfela lietās, kas nodotas ārpusstiesas parādu atgūšanai no kredītiestādēm, 472,408 milj. eiro jeb 29,64% patērētāju kredītēšanas nozarē, 82,219 milj. eiro jeb 5,16% elektronisko sakaru (internets, telekomunikācijas) nozarē, 49,455 milj. eiro jeb 3,10% citu preču un pakalpojumu nozarē, 9,537 milj. eiro jeb 0,60% nekustamā īpašuma uzturēšanas nozarē, 3,034 milj. eiro jeb 0,19% medicīnas pakalpojumu nozarē un 2,904 milj. eiro jeb 0,18% autostāvvietu pakalpojumu nozarē.

Citu preču un pakalpojumu nozares parādu portfeli, gadījumos, kad lietas nodotas uz pilnvarojuma pamata, veido parādu lietas, kas izriet no darījumiem, kas tika noslēgti tādās jomās kā - preču ražošana un pārdošana (mazumtirdzniecība), auto nomas pakalpojumi, sabiedriskā transporta sodi, automobiļu apkope, remonts un rezerves daļas, degvielas uzpildes staciju pakalpojumi, būvniecības pakalpojumi, izglītības pakalpojumi, rūpniecisko gāzu ražošana, elektroenerģijas sadale, sporta zāles pakalpojumi, kā arī Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācijas nodoti parādi un citi. Savukārt citu preču un pakalpojumu nozares parādu portfeli, kas nodots cesijas darījumu ceļā, veido parādu lietas, kas izriet no darījumiem, kas tika noslēgti tādās jomās kā: kravu pārvadājumi, degvielas mazumtirdzniecība, automašīnu un citu vieglo transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings, apdrošināšanas aģentu un brokeru pakalpojumi un citi.

Atsevišķi jāpiebilst, ka 2 līdz 3 komersanti citu preču un pakalpojumu nozares parādu portfeli iekļauj parādu lietas, kas tiek uzskaitītas kā starptautiskās jeb pārrobežu piedziņas lietas un tās netiek īpaši sadalītas pa nozarēm. No komersantu iesniegtajiem datiem nevar secināt, ka minēto parādu lietu skaits un parādu portfela summa būtiski ietekmē pārskatā iekļauto nozaru rādītājus.

Parādu portfeļa dalījums pēc parāda summas

3.2. att. Kopējā parādu portfeļa summas apmērs (eiro) izteikts procentuāli dalījumā par nozarēm (2022.gada 31.decembris pret 2021.gada 31.decembri un 2020. gada 31. decembri)

Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits un summa

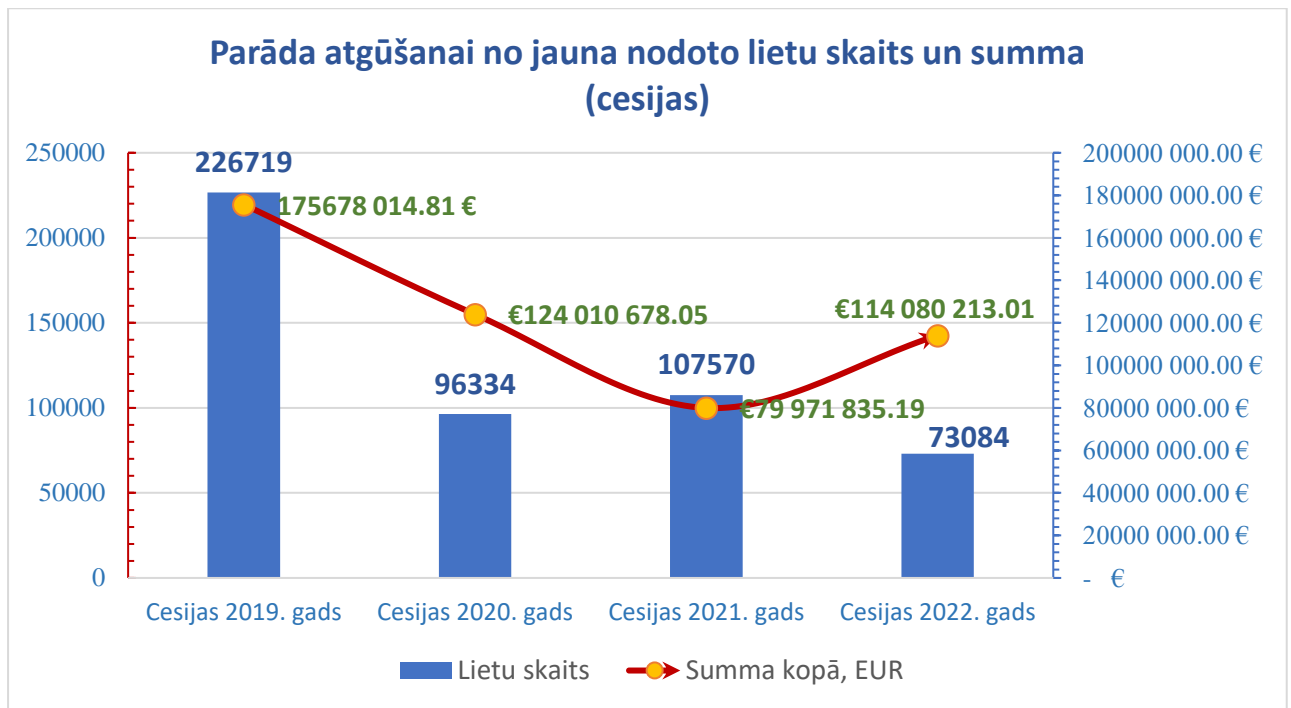
4.1. tabula

	2020		2021		Izmaiņas % pret 2020		2022		Izmaiņas % pret 2021	
	Lietu skaits	Summa kopā, EUR	Lietu skaits	Summa kopā, EUR	Lietu skaits	Summa	Lietu skaits	Summa kopā, EUR	Lietu skaits	Summa
Cesijas	96 334	124 010 678	107 570	79 971 835	11,66%	-35,51%	73 084	114 080 213	-32,06%	42,65%
Pilnvarojumi	230 570	96 304 141	155 477	45 841 055	-32,57%	-52,40%	161 558	52 221 486	3,91%	13,92%
Kopā:	326 904	220 314 819	263 047	125 812 890	-19,53%	-42,89%	234 642	166 301 699	-10,80%	32,18%

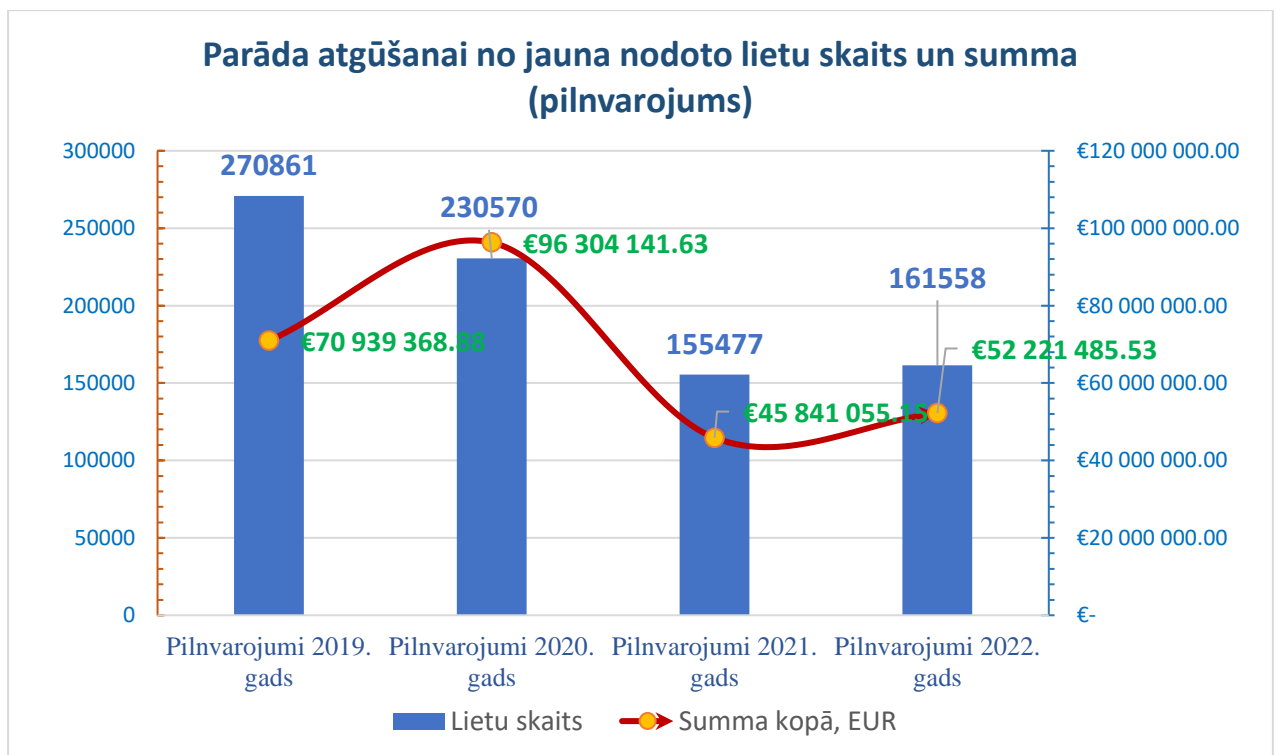
2022. gadā kopskaitā ārpusstiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem no jauna tika nodotas atgūšanai 234 642 parādu piedziņas lietas par kopējo summu 166,302 milj. eiro (4.1. tab.).

Cesijas darījumus 2022. gadā slēguši 12 pakalpojuma sniedzēji, arī uz pilnvarojuma pamata no jauna nodotas lietas 12 pakalpojuma sniedzējiem.

2022. gadā noslēgto cesijas darījumu rezultātā parāda atgūšanai tika nodotas 73 084 parādu lietas par kopējo summu 114,080 milj. eiro, savukārt 161 558 parādu lietas par kopējo summu 52,221 milj. eiro tika nodotas uz pilnvarojuma pamata (4.2. un 4.3. att.).

4.2. att. Parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits 2019., 2020., 2021. un 2022. gadā uz cesijas pamata

4.3. att. Parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits 2019., 2020., 2021. un 2022. gadā uz pilnvarojuma pamata

Aplūkojot 4.1. tabulu, kā arī 4.2. un 4.3. attēlu secināms, ka pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ārpusstiesas parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem no jauna atgūšanai nodoto lietu kopskaits turpināja mēreni samazināties, -10,80 %, tai pat laikā nodoto parādu (lietu) kopējā summa salīdzinājumā ar 2021. gada rādītāju, ievērojami pieauga - par 32,18%.

Jāatzīmē, ka 2021. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadu bija vērojama līdzīga tendence, taču no jauna atgūšanai nodoto lietu kopskaitā tika konstatēts lielāks kritums, par 19,53%, samazinoties

lietu skaitam līdz 263 047 lietām pret 326 904 lietām 2020. gadā. Savukārt nodoto parādu kopējā summa 2021. gadā salīdzinājumā ar 2020. gada attiecīgo rādītāju strauji samazinājās - par 42,89 %, sasniedzot kopējo summu 125,813 milj. eiro salīdzinājumā ar 220,315 milj. eiro 2020. gadā. Savukārt, 2022. gadā nodoto parādu kopējā summa sasniedza 166, 302 milj. eiro, tādējādi iezīmējot augšupejošu tendenci pret 2021. gadā konstatēto lejupejošu tendenci. (4.1. tabula).

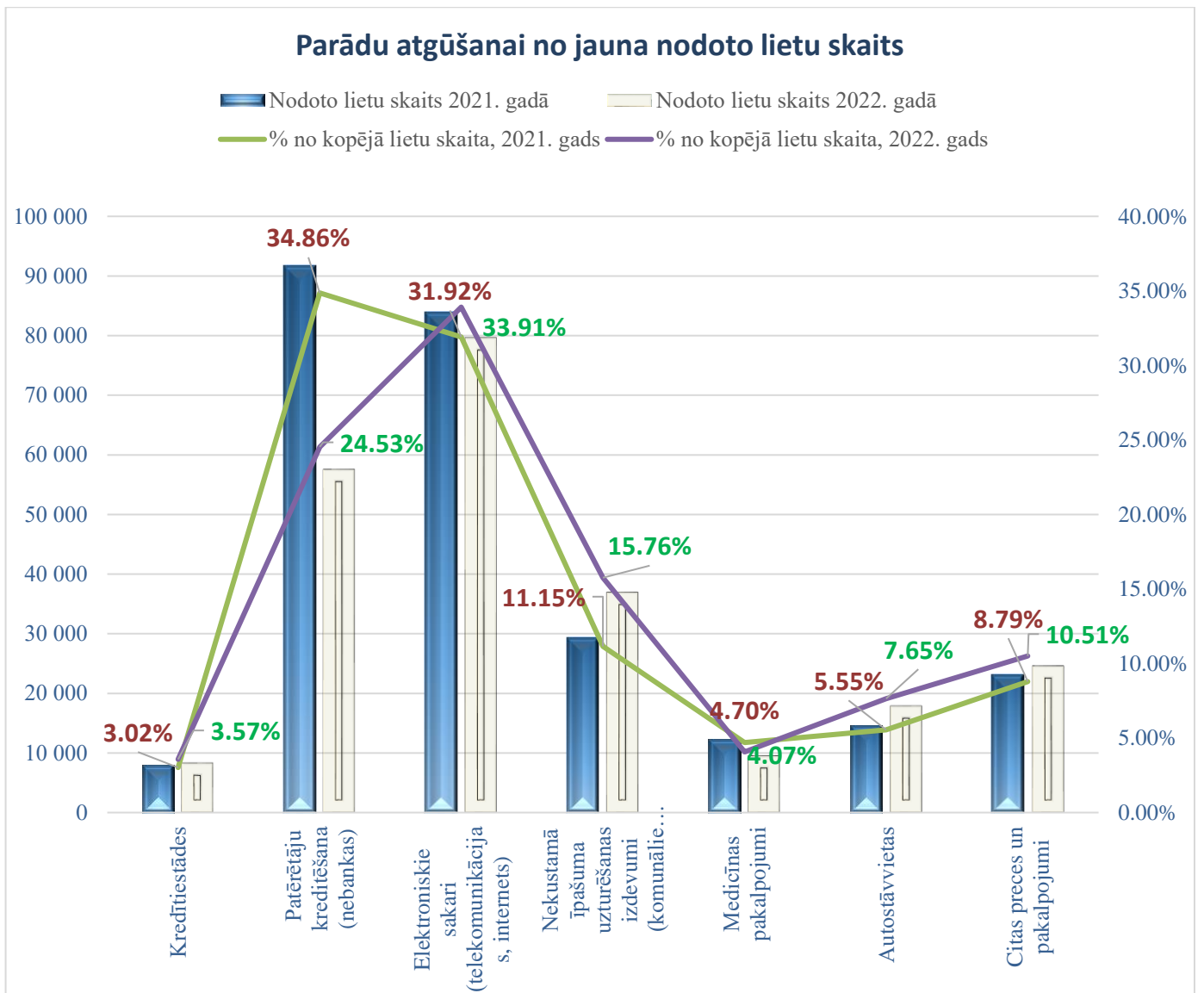
3. Parādu atgūšanai no jauna nodoto parādu (lietu) skaits dalījumā pa nozarēm

5.1.tabula

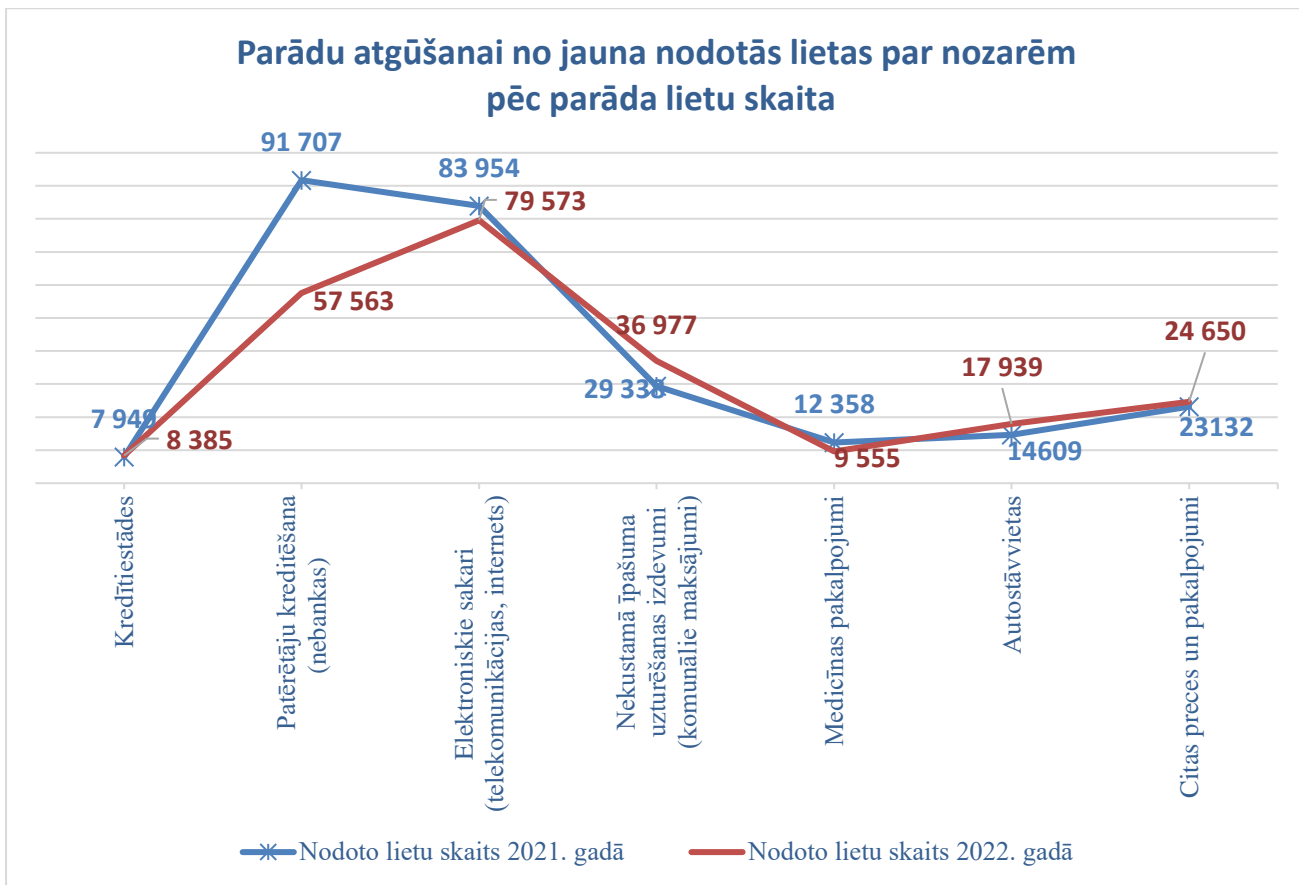
Nozares	Skaitis 2020	Skaitis 2021	Skaitis 2022	Summa, EUR 2020	Summa, EUR 2021	Summa, EUR 2022	Skaitis % 2020	Skaitis % 2021	Skaitis % 2022
Kreditiestādes	19 335	7 949	8 385	98 633 408	11 918 860	35 807 113	5,91%	3,02%	3,57%
Patērētāju kredīvēšana (nebankas)	103 471	91 707	57 563	76 329 033	82 637 974	92 777 442	31,65%	34,86%	24,53%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	82 414	83 954	79 573	18 088 068	17 659 376	15 487 618	25,21%	31,92%	33,91%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	47 164	29 338	36 977	8 612 963	5 444 108	6 324 200	14,43%	11,15%	15,76%
Medicīnas pakalpojumi	8 833	12 358	9 555	743 162	1 055 906	828 754	2,70%	4,70%	4,07%
Autostāvvietas	41 372	14 609	17 939	1 134 339	525 345	572 366	12,66%	5,55%	7,65%
Citas preces un pakalpojumi	24 315	23 132	24 650	16 773 846	6 571 319	14 504 206	7,44%	8,79%	10,51%
KOPĀ:	326 904	263 047	234 642	220 314 820	125 812 890	166 301 699	100%	100%	100%

5.2.tabula

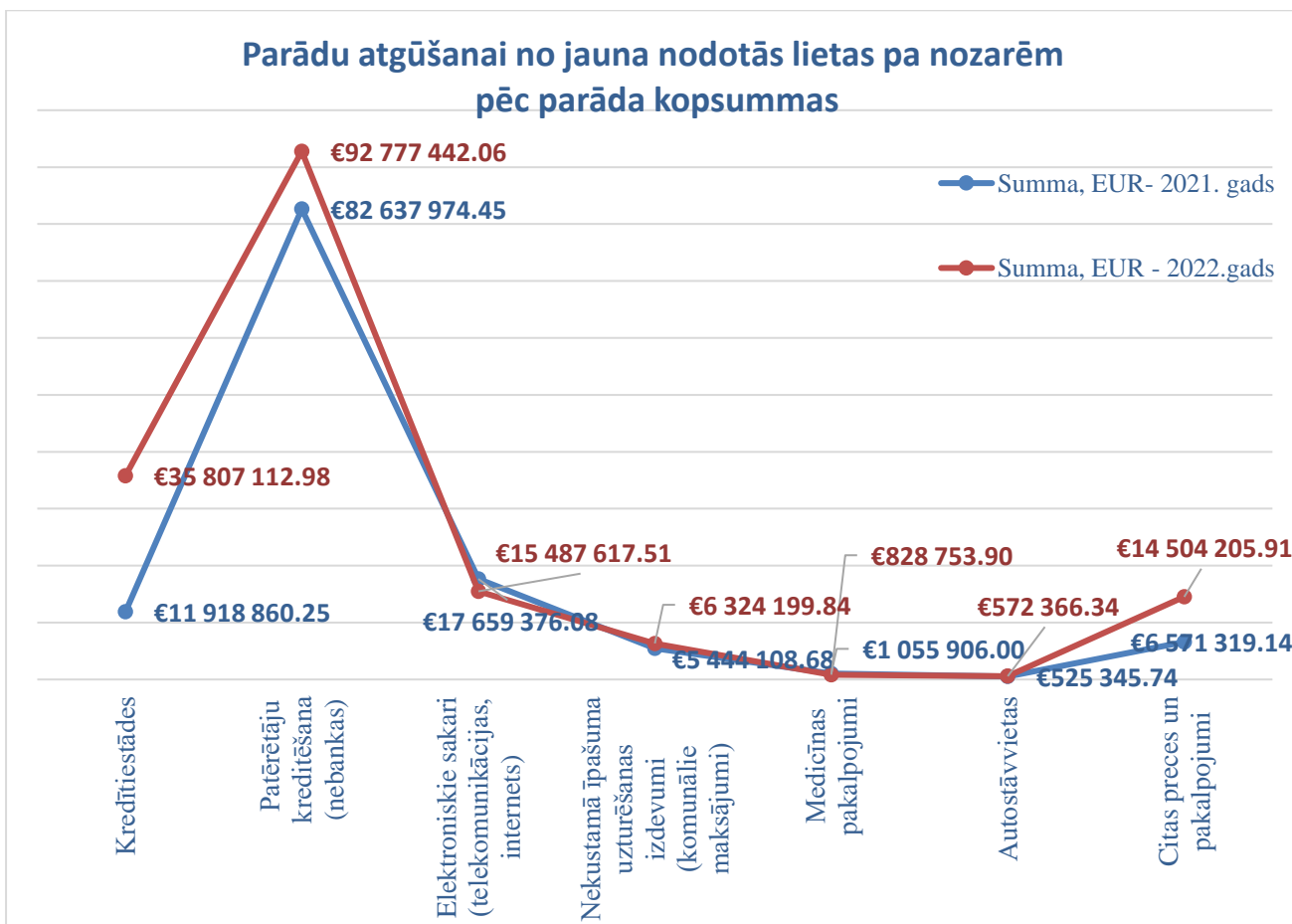
Nozares	Nozares % daļa pret visu no jauna nodoto parāda lietu summu			% izmaiņas pret attiecīgo nozari			
	2020	2021	2022	Skaitā – 2021/2020	Summā – 2021/2020	Skaitā – 2022/2021	Summā – 2022/2021
Kreditiestādes	44,77%	9,47%	21,53%	-58,89%	-87,92%	5,48%	200,42%
Patērētāju kredīvēšana (nebankas)	34,65%	65,68%	55,79%	-11,37%	8,27%	-37,23%	12,27%
Elektroniskie sakari (telekomunikācijas, internets)	8,21%	14,04%	9,31%	1,87%	-2,37%	-5,22%	-12,30%
Nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumi (komunālie maksājumi)	3,91%	4,33%	3,80%	-37,80%	-36,79%	26,04%	16,17%
Medicīnas pakalpojumi	0,34%	0,84%	0,50%	39,91%	42,08%	-22,68%	-21,51%
Autostāvvietas	0,51%	0,42%	0,34%	-64,69%	-53,69%	22,79%	8,95%
Citas preces un pakalpojumi	7,61%	5,22%	8,72%	-4,87%	-60,82%	6,56%	120,72%
KOPĀ:	100,00%	100,00%	100,00%	-19,53%	-42,89%	-10,80%	32,18%

5.3. att. Parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits pa nozarēm. % izteiksmē no kopējā lietu skaita

5.4. att. Parādu atgūšanai no jauna nodotās lietas pa nozarēm pēc parāda lietu skaita

5.5. att. Parādu atgūšanai no jauna nodotās lietas pa nozarēm pēc parāda kopsummas

No 5.1. tab., 5.2.tab. un 5.2., 5.3., 5.4. att. atspoguļotajiem datiem izriet, ka pārskata gadā pēc parādu kopējās summas no parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu kopējā skaita vislielāko summu veidoja no patērētāju kreditēšanas (nebanku) nozares nodotās lietas, sasniedzot 92,777 milj. eiro. Savukārt no kredītiestādēm parādu kopējā summa pārskata gadā sasniedza – 35,807 milj. eiro, no elektronisko sakaru un pakalpojumu nozares 15,488 milj. eiro, citu preču un pakalpojumu jomā – 14,504 milj. eiro, tālāk nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumu nozare - par kopējo summu 6,324 milj. eiro, medicīnas pakalpojumu jomā - par kopējo summu 828,754 tūkst. eiro un vismazāko kopējo summu veidoja autostāvvietu pakalpojumu sniedzēju nodotās lietas - 572,366 tūkst. eiro.

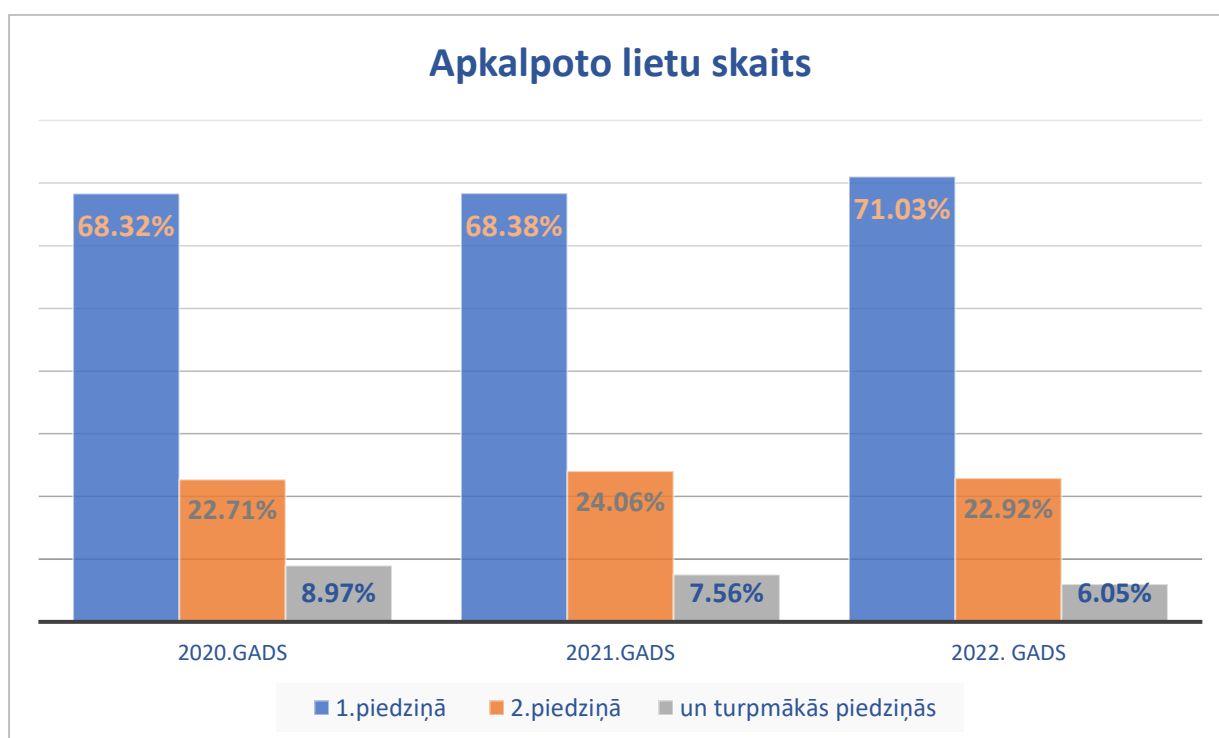
Savukārt pēc lietu skaita pārskatā gadā vairāk lietu parāda atgūšanai no kopējā parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaita (234 642 lietām) tika nodotas no elektronisko sakaru un pakalpojumu nozares, proti, 33,91% jeb 79 573 lietas par kopējo summu 15,487 milj. eiro. Otrajā vietā, zaudējot līderpozīcijas, 2022. gadā ierindojās no patērētāju kreditēšanas (nebanku) sektora parādu atgūšanai no jauna nodoto lietu skaits, proti, 24,53% jeb 57 563 lietas par kopējo summu 92,777 milj. eiro, tālāk seko nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumu nozare ar 15,76% jeb 36 977 lietām par kopējo summu 6,324 milj. eiro, citu preču un pakalpojumu joma ar 10,51% jeb 24 650 lietām par kopējo summu 14,504 milj. eiro, autostāvvietu pakalpojumu sniedzēji ar 7,65% jeb 17 939 lietām par kopējo summu 572,366 tūkst. eiro, medicīnas pakalpojumu jomā - 4,07 % jeb 9 555 lietas par kopējo summu 828,754 tūkst. eiro, un vismazāk lietu tika nodots no kredītiestādēm ar 3,57 % jeb 8 385 lietām par kopējo summu 35,807 milj. eiro.

Apkalpoto parādu (lietu) skaits dalījumā par atgūšanas posmiem

6.1.tabula

Atgūšanas posms	lietas 2020	%	lietas 2021	%	lietas 2022	%
1.piedziņā	991 793	68,32%	938 924	68,38%	990 265	71,03%
2.piedziņā	329 688	22,71%	330 350	24,06%	319 534	22,92%
un turpmākās piedziņās	130 141	8,97%	103 809	7,56%	84 299	6,05%
KOPĀ:	1 451 622		1 373 083	-5,41%	1 394 098	1,53 %

Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu attiecībā uz apkalpoto parāda lietu skaitu un iedalījumu vērojams, ka nedaudz, proti, par 2,65 % pieaudzis 1. piedziņā apkalpoto lietu skaits, kas 2021. gadā bija 68,38 % un 2022. gadā sasniedza 71,03 % no apkalpoto lietu skaita. Apkalpoto lietu skaits 2. piedziņā samazinājās par 1,14 %, pārskata gadā sasniedzot 22,92 %, arī turpmākajās piedziņās apkalpoto lietu skaits 2022. gadā (6,05 %) ir samazinājies par 1,51 % salīdzinājumā ar pērnā gada rādītāju (6.1. tab. un 6.2. att.).

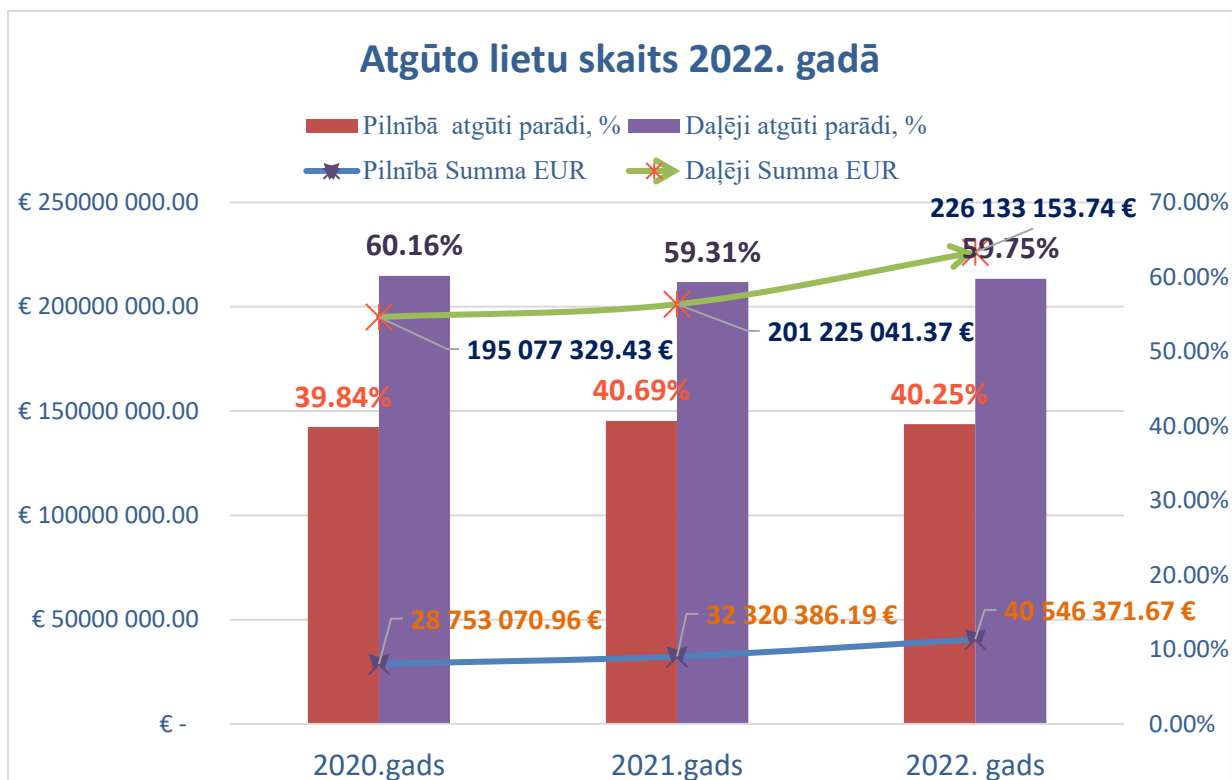
6.2. att. Apkalpoto lietu skaits

Pozitīvi vērtējams, ka lai gan apkalpoto lietu skaits salīdzinājumā ar 2021. gada lietu skaitu ir pieaudzis par 1,53%, pirmšķietami novērojama tendence samazināties apkalpoto lietu skaitam turpmākajās piedziņās, kas, pirmšķietami liecina, ka parādus izdodas atgūt pirmajās divās piedziņās, iespējams, arī norakstot “vecās” parādu lietas. Tomēr norādāms, ka apkopotajai informācijai par parādu (lietu) skaitu dalījumā par atgūšanas posmiem ir tikai informatīvs raksturs, ņemot vērā, ka ne visiem parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem ir pieejama informācija, vai konkrētais parāds ir bijis jau iepriekš atgūšanā pie citiem parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem.

Atgūto parādu (lietu) skaits un summa

7.1.tabula

	Summa 2020, eiro	lietas 2020	% no kopēja atgūto lietu skaita	Summa 2021, eiro	lietas 2021	% no kopēja atgūto lietu skaita	Summa 2022, eiro	lietas 2022	% no kopēja atgūto lietu skaita
Pilnībā atgūti	28 753 071	136 819	39,84%	32 320 386	136 432	40,69%	40 546 372	147 208	40,25%
Daļēji atgūti	195 077 329	206 577	60,16%	201 225 041	198 841	59,31%	226 133 153	218 521	59,75%
Kopā:	223 830 400	343 396	100,00%	233 545 428	335 273	100,00%	266 649 525	365 729	100,00%

7.2. att. Atgūto parādu (lietu) skaits % dalījumā pēc faktiski atgūto parādu (lietu) skaita

Analizējot komersantu iesniegto informāciju attiecībā par parāda atgūšanas procesā faktiski atgūto parādu (lietu) skaitu, šajā pārskatā PTAC turpina apkopot informāciju par procentuālo attiecību starp atgūtajiem parādiem (jeb lietām), kuri tika atgūti pilnībā vai daļēji (7.1. tab. un 7.2. att.).

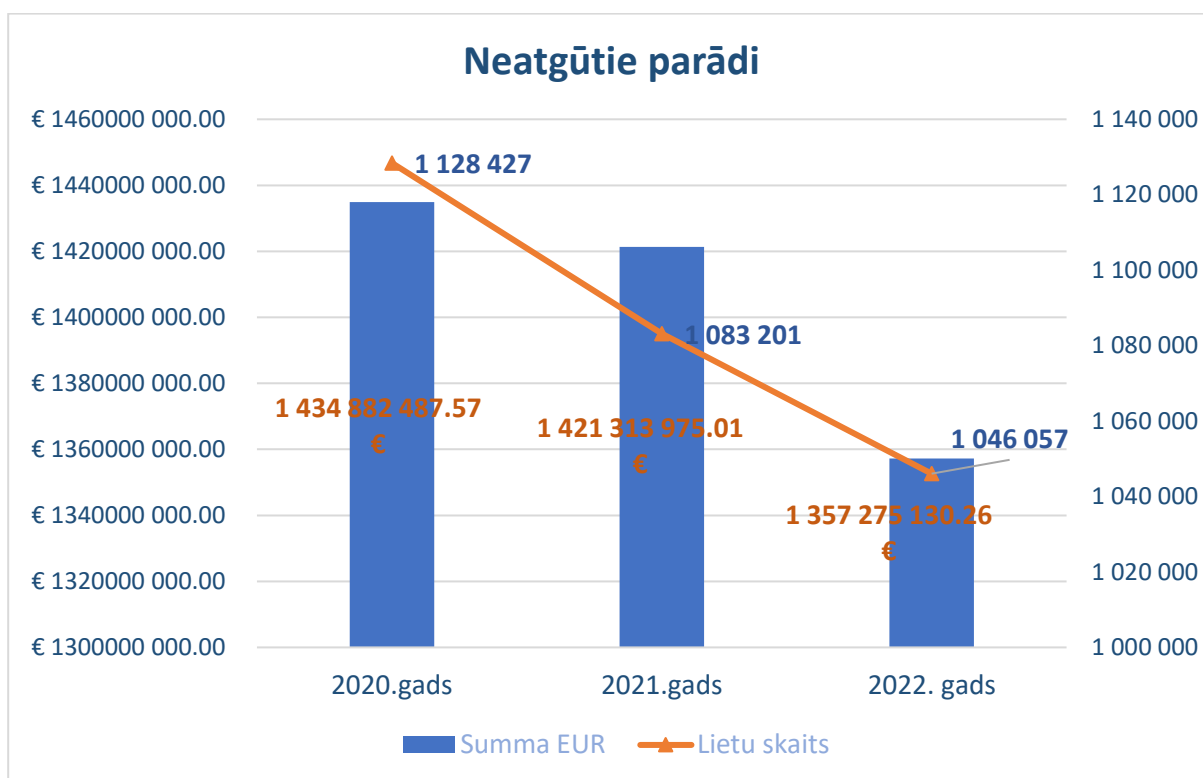
Tādējādi no 7.1. tab. un 7.2. att. apkopotajiem datiem secināms, ka 2022. gadā salīdzinājumā ar pērnā gada rādītāju pilnībā atgūto parādu (lietu) skaits teju nav mainījies, samazinoties vien par 0,44 %, sasniedzot 40,25 % rādītāju, attiecīgi pieaugot daļēji atgūto parādu skaitam līdz 59,75 %. Kopumā faktiski atgūto parādu (lietu) skaita procentuālais sadalījums starp pilnībā un daļēji atgūtajām parādu lietām līdzīgi kā iepriekšējos divos gados saglabājas gandrīz vienā līmenī starp 39,84 % pret 60,16 % (2020. gadā) un 40,69 % pret 59,31% (2021. gadā) (7.2. att.).

Savukārt atgūto parādu kopsumma jau trīs gadu griezumā pieaug, sasniedzot 40,546 milj. eiro (pilnībā atgūti parādi) pārskata gadā pret 32,320 milj. eiro 2021. gadā attiecīgi 226,133 milj. eiro (daļēji atgūti parādi) pārskata gadā pret 201,225 milj. eiro 2021. gadā.

Neatgūtie parādi

8.1. tabula

	2020. gads	2021. gads	Izmaiņas % pret 2020	2022. gads	Izmaiņas % pret 2021
Lietu skaits	1 128 427	1 083 201	-4,01%	1 046 057	-3,43 %
Summa kopā, EUR	1 434 882 487	1 421 313 975	-0,95%	1 357 275 130	-4,51 %

8.2. att. Neatgūto parādu (lietu) skaits un kopēja parādu lietu summa 2022. gadā un to salīdzinājums ar 2020. un 2021. gada rādītājiem

2022. gadā salīdzinājumā ar divu iepriekšējo gadu rādītājiem, secināms, ka pārskata gadā vēl aizvien turpināja samazināties neatgūto lietu skaits par 3,43 %, sasniedzot skaitu 1 046 057 lietas pret 1 083 201 lietām 2021. gadā. Savukārt neatgūto lietu kopējā parādu summa pārskata gadā salīdzinājumā ar pērnā gada rādītāju samazinājās par 4,51 %, sasniedzot summu 1,357 milj. eiro pret 1,421 milj. eiro iepriekšējā gadā (8.1. tab. un 8.2 att.). Līdz ar to kopumā secināms, ka vismaz trīs pēdējo gadu griezumā gan (neatgūto) lietu skaitā, gan parādu lietu kopsummā ir iezīmējusies pozitīva tendence, neatgūto parādu skaitam un summai samazinoties, tādējādi samazinoties arī kopējā (neatgūto) parādu portfeļa pieauguma tempam.

Attiecībā par komersantu pārskata gadā apkalpotajām un atgūtajām parādu lietām, tajā skaitā, sniegto informāciju par parādiem, kas “nav atgūti”, PTAC ir aicinājis komersantus iespēju robežās sniegt plašāku informāciju par konkrēto rādītāju, norādot lietu (un parādu summas) sadalījumu vismaz pēc sekojošiem kritērijiem - norādot gan lietu skaitu, gan kopējo parādu summu, sniedzot informāciju pa nozarēm (ja tas ir iespējams) un par parādu summas sastāvdaļām (parāda pamatsumma ar vai bez blakus prasījumiem). Pieprasītās informācijas kopums tika sadalīts divās sadaļās, tajā skaitā: parādi (lietas), kurus plānots atgūt turpmākajā periodā un parādi (lietas), kurus

nav plānots atgūt turpmākajā periodā. Proti, mērķis bija noskaidrot, cik liela daļa parādu lietu, iespējams, ir kvalificējama kā parādi, kuri “nav atgūstami”.

Saņemot un izvērtējot (20) komersantu minētā rādītāja (parādi, kas “nav atgūti”) atšifrējumu, PTAC secina, ka 3 komersanti norādīja, ka atsevišķi tādu informāciju neapkopo, 3 komersanti sniedza informāciju tikai par lietu skaitu, savukārt pārējie, tajā skaitā, lielākie nozares komersanti, sniedza pietiekamu informāciju, lai provizoriski varētu ieskicēt tendences neatgūto parādu portfeli uz 2022. gada 31. decembri. Vienlaikus piebilstams, ka rādītāja (parādi, kas “nav atgūti”) atšifrējuma datiem ir tikai informatīvs raksturs.

Izvērtējot komersantu sniegto informāciju, pirmšķietami secināms, ka:

- vislielāko parādu lietu skaitu jeb 69 % no kopējā lietu skaita veido lietas jeb parādi, kuru atgūšanas process pārsniedz 2 un vairāk gadus;
- 10 % no kopējā lietu skaita veido lietas, kas ir saņemtas pārskata gadā un par tām ir nosūtīti pirmreizējie paziņojumi, bet parādu samaksa pārskata gadā netika saņemta vai arī samaksas termiņš iekrīt nākamajā gadā;
- 7 % - lietas, par kurām ir uzsākta tiesvedība;
- ap 3 % - lietas, kurās ir noslēgti maksājumu grafiki par parādu samaksu pa daļām;
- savukārt ap 6 % veido parādu lietas, kuru atgūšana visdrīzāk nav iespējama un tās ir norakstāmas. Lai gan komersanti sniedz informāciju, ka pārskata gada beigās plānots norakstīt vien nedaudz virs 1 % parādu lietu.

Sīkāku informāciju par parādiem, kuru atgūšanas process pārsniedz 2 un vairāk gadus, sniedza 7 komersanti. No sniegtās informācijas secināms, ka 3 - 4 komersantu lietvedībā atrodas parādu lietas ar atgūšanas termiņu no 2 līdz 5 gadiem, 2 – 3 komersantu lietvedībā atrodas arī parādu lietas ar atgūšanas termiņu no 6 līdz 10 gadiem, savukārt 2 komersantu lietvedībā atrodas parādu lietas ar atgūšanas termiņu no 10 līdz 13 gadiem.

Papildus daži komersanti ir norādījuši, ka nav iespējams norakstīt “neatgūstamās” lietas, jo parādu atgūšanas pakalpojuma sniedzēja rīcībā ir informācija par maksātnespējas un/vai kriminālprocesiem, kuros ir iesaistīts parādnieks, un šādu lietu izskatīšana ir laikietilpīgs process. Vēl kā iemesls minēto lietu norakstīšanai tiek norādīts, ka parādnieks atgūšanas procesā ir mainījis dzīvesvietu, pārceļoties uz citu valsti, līdz ar ko tiek apgrūtināta saziņa ar parādnieku.

Atsevišķi norādāms, ka saskaņā ar komersantu iesniegtajiem datiem pārskata gadā atpakaļ kreditoram/pakalpojuma sniedzējam tika nodotas 72 976 parādu lietas par kopējo summu 15,707 milj. eiro.

4. Ārpusstiesas parādu atgūšanas sektora galvenās tendences 2022. gadā

Patērētāju un juridisko personu parādi:

1. Patērētāju parādu portfeļa kopsumma salīdzinājumā ar 2021. gada attiecīgo rādītāju 1'504 mljrd. eiro pārskata gadā pieauga par **5,97 %**, sasniedzot 1'594 mljrd. eiro, savukārt juridisko personu parādu portfeļa kopsumma salīdzinājumā ar 2021. gada rādītāju 273,404 milj. eiro ir kritusies par **3,03 %**, līdz 265,128 milj. eiro pārskata gadā.

Patērētāju parādu portfeļa kopējā parādu summa otro gadu pēc kārtas uzrāda augšupejošu tendenci, pārskata gadā pieaugot par **5,97%** savukārt tendenci samazināties uzrāda juridisko personu parādu portfeļa kopējā summa.

2. 2022. gadā 31. decembrī kopējā parādu portfelī ir 1 263 639 patērētāju parādu lietas, kas par **3,91 %** mazāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Savukārt juridisko personu lietu skaits pārskata gadā samazinājās līdz 62 732 parādu lietām, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājies par **3,07 %**. Līdz ar to dati liecina, ka gan juridisko personu, gan patērētāju parādu portfelī lietu skaits mēreni turpināja samazināties jau trīs gadus pēc kārtas.
3. Patērētāju parādu portfeļa kopējās summas pieaugums un vienlaikus portfelī esošo lietu skaita samazinājums pirmšķietami ļauj secināt, ka vidējā parāda summa patērētāju parādu portfelī pieaug (1.1.tab. un 1.2.att.).

Patērētāju parādi:

4. Vairākus gadus pēc kārtas līderpozīciju no kopējā parādu portfeļa parādu summas dalījumā pa nozarēm saglabā kredītiestādes (61,13%), savukārt otrajā vietā ir patērētāju (nebanku) kreditēšanas nozare (29,64 %), (3.1. tab.).
5. Piesardzīgi vērtējama tendence palielināties kopējai no jauna nodoto patērētāju parādu summai (4.1. tab.), kas pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieauga teju par trešdaļu. Tā, piemēram, 2022.gadā attiecībā pret 2021.gadu no jauna nodotā parādu kopsumma visās nozarēs pieauga par **32,18%**, savukārt iepriekš 2021. gadā pret 2020. gadu attiecīgais rādītājs samazinājās par **42,89 %**. No jauna nodoto parādu kopējā summa palielinājusies no 125,813 milj. eiro 2021. gadā līdz 166,302 milj. eiro, jeb par 40,489 milj. eiro. Iespējams, to var daļēji saistīt ar COVID-19 laika periodu, kad kreditori atturējās no parādu pieprasīšanas "nekavējoties", piedāvājot patērētājiem "maksājumu brīvdienas", vēlāk nododot parādu lietas atgūšanai.
6. Pārskata gadā, turpinot mēreni samazināties ārpusstiesas parāda atgūšanai no jauna nodoto lietu kopskaitam par 28 405 lietām jeb **10,80%**, aplūkojot atsevišķas nozares, vērojamas sekojošas svārstības (5.1. tab., 5.2. tab.):

- ✓ Lietu skaita strauju kritumu 2021. gadā kredītiestāžu jomā (**-58,89%**) pārskata gadā ir nomainījis neliels pieaugums (**+5,48 %**), kas, iespējams, saistīts ar kredītportfeļu nodošanu/cedēšanu parāda atgūvējiem, likvidējoties līzinga uzņēmumiem, kā arī maksātnespējīgo banku portfeļu un nelikvīdo parādu nodošanu atgūšanai. Tādējādi, lai gan lietu skaita pieaugums pārskata gadā nebija liels, no kredītiestādēm nodoto parādu kopsumma krasi pieauga par **+200,42 %**;
- ✓ Lietu skaita ievērojamu samazinājumu patērētāju kreditēšanas (nebanku) jomā (**- 37,23 %**) un nelielu pieaugumu summā (**+12,27 %**) līdzīgi kā pērnā gadā varētu skaidrot ar kreditoru skaita samazināšanos, līdztekus, samazinoties arī pakalpojumuņēmēju skaitam un pieaugot izsniegtajam kredītu apjomam, tajā skaitā, noslēgtie kredītlīnijas līgumi. Par patērētāju kreditēšanu un 2022. gada tendencēm vairāk

informācijas, skat. [Pārskats par patērētāju \(nebanku\) kreditēšanas tirgus darbību 2022.gadā](#)⁶.

- ✓ Elektronisko sakaru un pakalpojumu jomā (-5,22 %) lietu skaita nelielu samazinājumu un summas kritumu (-12,30 %) un vienlaikus nekustamā īpašuma uzturēšanas pakalpojumu jomā (+26,04 %) parādu lietu skaita un parādu kopsummas ievērojamu pieaugumu par (+16,17 %) 2022. gadā visdrīzāk var skaidrot ar patērētāju uzvedību un noteiktajām ikdienas prioritātēm, tajā skaitā, ņemot vērā vairāku pakalpojumu tarifu pieaugumu pārskata gadā un inflāciju (ap 20 % gadā), kas [būtiski ietekmēja vidējo patēriņa cenu līmeni valstī, tajā skaitā, pārtikas cenas](#).
 - ✓ Medicīnas pakalpojumu jomā parādu lietu skaita (- 22,68 %) un summas (- 21,51 %) kritumu 2022.gada salīdzinājumā ar 2021.gadu saskaņā ar komersantu sniegto informāciju primāri var izskaidrot ar COVID- 19 pandēmiju saistīto hospitalizācijas gadījumu samazināšanos un, iespējams, daļai no patērētājiem atturoties no medicīnas pakalpojumu saņemšanas to sadārdzinājuma (arī valsts apmaksāto pakalpojumu nepieejamības) dēļ.
 - ✓ Autostāvvietu pakalpojumu jomā parādu lietu skaita pieaugums (22,79%) un summā (8,95%) varētu būt saistīts ar patērētāju uzvedību (lai gan arī pieaugot degvielas cenām), biežāk apmeklējot iepirkumu centrus un citas publiskās vietas pēc COVID- 19 pandēmijas ierobežojumiem un tādējādi biežāk izmantojot autostāvvietas pakalpojumus.
7. Kopumā pozitīvi vērtējams no jauna nodoto lietu skaita samazinājums - pārskata gadā 234 642 parādu atgūšanas lietas, kas ir par 10,80% mazāk nekā 2021.gadā, kad tika nodotas 263 047 jaunas parādu lietas.
- Secināms, ka pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 5,48% ir pieaudzis no kredītiestādēm nodoto parādu lietu skaits (5.2. tab., 5.3. un 5.4. att.), būtiski - par 200,42 % pieaugusi no kredītiestādēm no jauna nodotā kopējā parādu portfeļa summa (no 2021. gadā – 11,919 milj. eiro līdz 35,807 milj. eiro 2022. gadā) (5.1. tab.). Vienlaikus jānorāda, ka lai gan kredītiestāžu no jauna nodotā atgūšanai kopējā parādu portfeļa summa pieauga par 23,888 milj. eiro, tomēr visvairāk no jauna nodotās lietas pēc parādu apmēra pārskata periodā bija patērētāju (nebanku) kreditēšanas nozarei ar parādu summu 92,777 milj. eiro. Trešā lielākā parāda atgūšanai nodoto parādu summa 2022.gadā bija elektronisko sakaru (telekomunikācijas, internets) jomā - 15,488 milj. eiro.
8. Pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 2,65 % pieaudzis pirmajā piedziņā apkalpoto lietu skaits, vienlaikus samazinoties apkalpoto lietu skaitam otrajā piedziņā - par 1,14 % un turpmākajās piedziņās apkalpoto lietu skaitam (6.1. tab. un 6.2. att.) - par 1,51 % 2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gada rādītāju. Līdz ar to pirmšķietami secināms, ka lai gan apkalpoto lietu skaits salīdzinājumā ar pērnā gada lietu skaitu ir minimāli pieaudzis (par 1,53%), novērojama tendence samazināties apkalpoto lietu skaitam turpmākajās piedziņās, kas, rada iesaīdu, ka parādu izdodas atgūt divās pirmajās piedziņās.
9. 2022. gadā salīdzinājumā ar pērnā gada rādītāju pilnībā atgūto parādu (lietu) skaits (7.1. tab. un 7.2. att.) nedaudz samazinājās par 0,44 %, līdz 40,25 % rādītājam, attiecīgi pieaugot daļēji atgūto parādu skaitam līdz 59,75 %. Kopumā faktiski atgūto parādu (lietu) skaita procentuālais sadalījums starp pilnībā un daļēji atgūtajām parādu lietām līdzīgi kā iepriekšējos divos gados saglabājas gandrīz vienā līmenī starp 40,69 % pret 59,31% (2021. gadā) un 39,84 % pret 60,16 % (2020. gadā) (7.2. att.).

⁶ <https://www.ptac.gov.lv/lv/statistika-par-nebanku-kreditesanas-sektoru>

Trīs gadu griezumā vērojama pozitīva tendence pieaugt atgūto parādu kopsummai - 40,546 milj. eiro pilnībā atgūti parādi pārskata gadā pret 32,320 milj. eiro 2021. gadā un attiecīgi 226,133 milj. eiro daļēji atgūti parādi pārskata gadā pret 201,225 milj. eiro 2021. gadā.

10. 2022. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada rādītājiem turpināja samazināties neatgūto lietu skaits (-) 3,43 %, jeb 1 046 057 lietas 2022. gadā salīdzinājumā ar 1 083 201 lietām 2021. gadā. Savukārt neatgūto lietu kopējā parādu summa pārskata gadā salīdzinājumā ar pērnā gada rādītāju samazinājās par 4,51 %, līdz summai 1,357 milj. eiro pret iepriekšējā gada 1,421 milj. eiro (8.1. tab. un 8.2 att.). Līdz ar to kopumā secināms, ka vismaz trīs pēdējo gadu griezumā gan (neatgūto) lietu skaitā, gan parādu lietu kopsummā ir iezīmējusies pozitīva tendence- samazinās neatgūto parādu skaits un summas, kā arī samazinās kopējā parādu portfeļa pieauguma temps.

Komersantu sniegtais atšifrējums liecina, ka neatgūto lietu skaitā procentuāli vislielāko parādu lietu skaitu jeb 69 % no kopējā lietu skaita veido lietas jeb parādi, kuru atgūšanas process pārsniedz 2 un vairāk gadus. Savukārt aptuveni 6 % veido parādu lietas, kuru atgūšana visdrīzāk nav iespējama un tās ir norakstāmas.